ABDÜLMÜN'ÎM BİN MUHAMMED EL-HAZRECÎ

Gırnata'da yetişen Mâlikî mezhebi fıkıh âlimlerinden. Künyesi Ebû Muhammed olup ismi, Abdülmün'îm bin Muhammed bin Abdurrahîm bin Muhammed el-Ensârî el-Hazrecî'dir. İbn-ül-Feres ismiyle meşhûr oldu. 525 (m. 1130) senesinde doğdu. 599 (m. 1203) senesi Cemâzil-âhır'ın dördünde Pazar günü ikindi vakti vefât etti. Bâb-ül-Beyrâ denilen yerin dışına defnedildi. Cenâzesinde çok kimse bulundu.

İbn-ül-Feres hazretleri, önce baba ve dedesinden, daha sonra zamanın büyük âlimlerinden olan Ebü'l-Hasen bin Mugîs, Ebü'l-Kâsım bin Bâki, Ebü'l-Hasen bin Şureyh, Ebû Bekr bin Arabî, Ebü'l-Haccâc el-Kudâî, Ebû Muhammed er-Reşâtî'den, şarkta (doğuda) ise; Ebü'l-Muzaffer eş-Şeybânî, Ebû Sa'îd el-Halebî, Ebû Abdullah el-Mâzerî'den ilim öğrenip, icâzet (diploma) aldı. Kendisinden ise; Ebü'l-Velîd bin Kafzete, Ebû Muhammed bin Eyyûb, Ebü'l-Velîd bin ed-Debbâg, Ebü'l-Hasen bin Hüzeyl ve birçok âlim hadîs-i şerîf dinledi ve kırâat ilmini öğrendi.

İbn-ül-Feres, aynı zamanda hadîs, lügat ve nahiv âlimi, şâir ve edîb idi. Fıkıh ilminde ise, yüksek bir derece sahibi idi. Ebü'r-Rebî' bin Sâlim onun için; "Mâlikî mezhebini Endülüs'de Ebû Abdullah bin Zerkûn'dan sonra, Abdülmun'îm bin el-Feres'den daha iyi bilen yoktu. Evi, ilim merkezi idi. Baba ve dedesi âlim ve kâmil bir zât idiler" demektedir.

Ebû Abdullah et-Tüceybî şöyle anlatır: 566 (m. 1170) senesinde Mürsiyye'de onunla karşılaştığımda, ilimdeki incelikleri kavrayışına, zekâsına ve hıfzına hayran oldum. Babasının bulunduğu bir mecliste ders verdi. O konuşurken, getirdiği delîllerin sağlamlığı karşısında herkes sükût etti. O, bedenen zayıf idi. Fakat ilim ve ma'rifet olarak çok yüksek idi. Hakkında; "Bir kimsenin ilim ve ma'rifeti çok olduğunda, bedeninin zayıf olması ona zarar vermez. Sen onu üstün zekâlı, bedeni zayıf bir kişi olarak görürsün ki, o bedenin, ilimden yanmasına delîldir" diye söylendi. Abdülmun'îm hazretleri aynı zamanda şâir idi. Şiirlerinden bir çoğunu bana okudu."

Kitâb-ül-Bugle'de, İbn-ül-Feres hakkında şöyle yazmaktadır: "Abdülmun'îm hazretleri Arabîde ve lügat ilminde İmâm idi."

İbn-ül-Feres hazretleri, usûl-i fıkha dâir eserler yazdı. Bu eserlerden ba'zıları şunlardır: 1. Kitâbü fî ahkâm-il-Kur'ân, 2. Edeb-ül-Kadâ, 3. Mesâil-ül-hılâf fin-nahv.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Mu'cem-ül-müellifîn cild-5, sh. 196

2) Bugyet-ül-vuât cild-2, sh. 116

3) Keşf-üz-zünün cild-2, sh. 1669

4) Ed-Dîbâc-ül-müzehheb sh. 218

5) Esmâ-ül-müellifîn cild-1, sh. 629

6) Tabakât-ül-müfessirîn cild-2, sh. 356